

Çocuk ve adolesanda lomber disk hernisi

Tülay KUDAY

S.S.K. Okmeydanı Hastanesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Kliniği, İstanbul

Özet

Son 5 yılda kliniğimize başvuran 980 lomber disk protrüzyonu olgusu arasında 7 tanesinin çocuk yaş grubunda olduğu saptandı. Çocuklarda lomber disk protrüzyonunun nadiren görülmesi ve literatürde de bu konuda neşriyatın az olması nedeni ile hastalarımız klinik ve radyolojik özellikleri ile sonuldu.

Anahtar kelimeler: Lomber disk hernisi, disk protrüzyonu, bel fıtığı.

Summary

Herniated lumbar disc in childhood and adolescent.

7 cases with lumbar disc protrusion in pediatric age were encountered among a total of 980 patients. Herniated lumbar disc is rather rarely seen in paediatric population. The main difference from adult patients is the severity of clinical aspect in children related to the pathological findings. Conservative management is the treatment of choice in the paediatric age group.

Key words: Herniated lumbar disc.

Giriş

Literatürde bel fıtığı nedeniyle tedavi edilen olgular arasında 18 yaşın altında olan hastaların düşük bir oran gösterdiği dikkati çekmektedir. Verilen en yüksek yüzde, 565 olguda 14 hernidir (% 2.4). 6500 olguluk diğer büyük bir seride ise çocuk yaş grubunun % 0.9'u oluşturduğu izlenmektedir. Bizim 980 lomber disk olgumuzda bu oranın % 0.7 olduğu görülmüş ve hastalarımızın özellikleri bu çalışmada bildirilmiştir.

Gereç ve Yöntem

Son beş yıl içinde bölümümüze 980 intervertebral disk hernisi olan hasta müracaat etti. Bunların arasında yaşları 16 ve altında olan protrüze disk hernisi olan 7 olguya rastlandı. Yaşları 13-16 arasında değişen olguların 2'si kız, 5'i erkektir, ortalama yaş 15'dir. Olgularla ilgili klinik ve radyolojik bulgular toplu halde gösterilmiştir (Tablo-I).

Adres: Dr. Tülay Kaday, SSK Okmeydanı Hastanesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Kliniği

Olguların hepsi bölümümüze akut devrede müracaat ettirilmiştir. Başlıca şikâyetleri olan ağrı 1,2,3,4 nolu olgularda belde, 5,6,7 nolu olgularda ise siyatik sinir trajesine uygun şekilde lokalize idi. Olguların 5'inde skolyotik postüre ve yürümede güçlüğü rastlandı. Laseque olgularda uni ve bilateral olmak üzere 30°C'nin altında müspetti. 1 nolu olguda ağrı yanında solda aşil refleksinde azalma mevcuttu. 2,3,4 nolu olgularda ise sadece belde ağrı şikâyetleri olmasına karşın bilateral ayak bileğinin motor gücünde yetersizlik tesbit edildi. 5,6,7 nolu olgularda ise bilateral farklı dermatomlarda hipoestezi, ayak bileğinin planter fleksiyonunda motor zaaf, bilateral aşil refleksinde azalma saptanmıştır.

Yapılan direkt lomber grafilerinde patolojik bulgu saptanmış, buna karşın miyelografik tetkiklerinde bir olguda L5-S1'de lateral defekt, 2,3,4 nolu olgularda L4-L5, 5,6,7 nolu olgularda ise L5-S1'de median defekt bulunmuştur. Hastalara uygulanan fizik tedaviden sonra yapılan kontrollerde şikâyet ve bulguların tama yakın geçmiş olduğu saptanmıştır.

Tartışma

Ağrı, olguların 4'ünde belde, 3 olguda ise

TABLO I.

Olgu No	Klinik bulgu ve sendromlar	Radyolojik Bulgular	
		Direkt lomber	Miyelografi
1. 13	Solda aşıl refleksinde azalma	N	Sol L5-S1'de defekt
2. 14	Bilateral ayak bileğinde dorsal fleksiyonda yetersizlik	N	L4-L5 Median defekt
3. 15	Bilateral ayak bileğinde dorsal fleksiyonda yetersizlik	N	L4-L5 Median defekt
4. 15	Bilateral ayak bileğinde dorsal fleksiyonda yetersizlik	N	L4-L5 Median defekt
5. 16	Cauda equina	N	L5-S1 Median defekt
6. 16	Cauda equina	N	L5-S1 Median defekt
7. 16	Cauda equina	N	L5-S1 Median defekt

radiküler tipte dağılım göstermiştir. Olgularımızda klinik bulgular ağrıya oranla daha belirgin şekilde elde edilmiştir. Etiyolojide travma anemnezine olguların 6'sında rastlanmıştır. Literatürde de erişkinlere oranla gençlerde klinik bulguların semptomlara oranla daha belirgin olabileceği ve travmanın da kolaylaştırıcı faktör olduğu belirtilmektedir. Olgularımızın 5'inde yürümede güçlük, skolyotik postüre rastlandı. Bu bulguların da erişkinlere oranla daha fazla bulunabileceği bildirilmektedir^(3,4). Olgularımızda çekilen lomber grafilerde patolojik bulguya rastlanmamıştır. Literatürde yaşlanma ile beraber intervertebral mesafedeki nükleus pulposusun kalsifiye olduğu dikkati çekmesine karşın çocukluk çağında özellikle servikal ve dorsal intervertebral mesafelerde kalsifikasyon gösteren sadece 75 olgu bildirilmiştir. Bunların üst solunum yolları infeksiyonu veya travma sonrası oluşabileceği belirtilmektedir^(1,2). Olgularımızda başlangıçta elde edilen nörolojik defisitlerin bir hafta devam etmesi nedeniyle myelografi uygulanmış, 1 olguda L5-S1 lateral defekt, 3 olguda L4-L5 median defekt, 3 olguda ise L5-S1 median defekt'e rastlanmıştır. Klinik ve radyolojik bulgular ışığında olgularımıza fizik tedavi 3 hafta süre ile uygulanmış, tedavi sonrasında şikayetler, bulgular tama yakın geçmiştir.

Literatürde konservatif tedaviye cevap vermeyen olgularda miyelografi endikasyonu olduğu, disk hernisinin en çok L4-L5, L5-S1 mesafelerinde rastlandığı, miyelografi yapılan olgularda tam blok elde edildiği, bunların yapılan ameliyatlarında yumuşak kitle halinde disloke olmuş disk parçalarına rastlandığı ve prognozun erişkinlere oranla daha iyi olduğu bildirilmektedir⁽⁴⁾.

Sonuç

Çocukluk çağında rastladığımız disk hernisi olgularında bulgular semptomlara göre daha ön plandadır. Konservatif tedaviye erişkinlere oranla daha iyi cevap vermektedirler.

Kaynaklar

1. Beks JW, Terweene CA: Herniated lumbar discs in teenager Acta Neurochir 31:195, 1975.
2. Epjtein JA, Lavine LS: Herniated lumbar intervertebral discs in Teenage Children J Neurosurg 21:1070, 1964.
3. Lowsey JJ: Dislocated lumbar vertebral epiphysis in teenagers. Read before the American Academy of Neurogocial Surgery. Colorado Springs Colo, Oct 7.1968.
4. Shobowytsh-Okolot B: Posterioroap physis in forth lomber vertebra. Cause of neuroradicular disturbance. Acta Orthop Scand 32:341, 1962.
5. Webb JH, Svien HJ, Kennedy RL: Protruded lumbar intervertebral disc in children JAMA 154:1153, 1954.